

gavne sig og at spare sig Udgifter ved at indskrænke Befolkningen indenfor Sognets Grændser, saa meget som muligt; heraf seer man igjen de allerforunderligste Følger. Jeg har saaledes selv nylig havt i mine Hænder en Skrivelse fra et Sogneforstanderskab til en Mand, som havde et Tyende i sin Tjeneste paa 4de Mar, hvori det skrev til Manden, om han ikke vilde være saa god nu at stille sig ved sit Tjenestetyende, thi dersom det blev der længere i Sognet, saa vilde det blive fattigberettiget der, og det maatte paasees, at Tyender der i Egnen stiftede idetmindste hvert 3die eller 4de Mar, for at de ikke paa den Maade skulde blive forsørgelsesberettigede. Med Anskuelse af den Art vil man see, at der maa findes Midler til at afhjælpe dette, og saa træffende som den ærede Indenrigsministers Ord kan være, saa skulde det dog være mig meget kjærere, at han kunde sige mig, at han havde paalagt Amtmændene paa det Allerstrængeste at varetage denne Anordnings Overholdelse, saaledes, at dersom Amtmændene ikke sørgede derfor, og der kom den ærede Indenrigsminister beviislige Tilfælde for Dre, hvor der ikke var sørget derfor, saa vilde han lade vedkommende Familier indleie paa Amtmandens Befosning. Naar det skete, saa vil jeg være overbevist om, at vi ville faae ganske anden Nytte af Anordningen.

Monrad: Ja, jeg veed dog ikke om det sidste Forslag, som den ærede Taler, der nu satte sig, fremkom med, stemmer ganske med den communale Selystændighed, og Communernes Ret til Afgjørelse af deres egne Anliggender, som man her gjentagende Gange har fremhævet som ønskelig. Jeg vil give den ærede Taler Ret i, at der kan være enkelte Tilfælde, i hvilke det af ham Anførte har sin fuldkomne Rigtighed; der kan være Sogneforstanderskaber, som krympe sig ved at bruge den Ret og opfylde den Forpligtelse, som er paalagt ved Anordningerne; men jeg troer dog ogsaa, at Enhver som kender til Livets virkelige Forhold heller ikke vil oversee, at der i Communen findes Mennesker, der virkelig uagtet de uden megen Anstrængelse selv kunde skaffe sig Huusleilighed, dog skyde denne Byrde fra sig, og søge at vælte den over paa Sogneforstanders-

skaberne. — At dette er Tilfældet, det troer jeg vist, at de Mænd der kende Forholdene maae indrømme, og man behøver ikke engang at kende de practiske Forhold for at kunne forstaae, at det forholder sig saa; man behøver blot simpelt hen at kende den menneskelige Natur, og den Tilboelighed, der findes hos Mange, til at vælte Byrden fra sig selv over paa Andre, naar man dertil finder Leilighed. Jeg troer, at det er dette, som Sogneforstanderskaberne ogsaa maa tage Hensyn til, saa at de, som selv kunne skaffe sig Huusleilighed, at de ikke opfordres til at lægge Hænderne i Skjød, og overlade det Hele til Sogneforstanderskaberne. Forsaavidt der imidlertid er anført, at der skulde være en saa stor Trang til Huusleilighed, og at der i Sogneforstanderskaberne ikke skal findes den tilstrækkelige Bestræbelse, for at imødekomme Befolkningens Larm i denne Henseende, saa troer jeg, at Forholdenes givne naturlige Udvikling i alt det Væsentlige vil raade Bod paa disse Mangler. Jeg troer saaledes, at naar Valgretten med Hensyn til Communalbestyrelserne udvidedes, eller der blev givet den arbejdende Klasse Ret til i Sogneforstanderskabet at have Nogen af sin Midte, der kunde varelage dens Interesser, da vilde allerede dette virke henstgtsmæssigt med Hensyn til den Mand, hvori de enkelte Sogneforstanderskaber vilde gaae frem. Jeg troer endvidere, at Fæsteforholdets Aflysning og dets Overgang til Selveiendom, vilde afhjælpe en væsentlig og den allervæsentligste Mangel i denne Henseende; thi forsaavidt mit Kjendskab til Landet strækker sig, da høres denne Klage over Mangel paa Huusleiligheder meget sjældent fra Selveiendoms-Districterne. Den høres i Reglen, forsaavidt jeg kender Forholdet, i de Districter, hvor der findes meget Fæstegods. Ud disse 2 Veie, gennem Fæsteforholdets Overgang til Selveiendom og gennem en Omdannelse af Valgloven for Communalbestyrelserne, troer jeg, at de Ubilligheder, som endnu kunne finde Sted, i alt Væsentligt ville blive afhjulpne. Naturligvis kan dette ikke andet end være mig hjært at erfare, at den ærede Rigsdagsmand for Holbeks Amts 2det Dist. (Tscherning) har taget dette Forhold under saa omhyggelig Overveelse, at han vil gjøre